

'Çocukları dört yıl önceye göre çok daha özgür buldum'

EMRE TÜRÜN

emreturun@gmail.com

Brigitte Labbé, yaşam, ölüm, adalet, barış, korku gibi ilk bakışta açıklaması kolay görünen fakat bireylerin yaşamlarına ve toplumların gidişatlarına yön veren birçok kavramı çocuklara anlatabilmek için bir kitap serisi yazıyor. İsmi Çıtır Çıtır Felsefe olan bu seri Türkiye'de de yayımlandığı ilk andan itibaren çocuk okurlar tarafından oldukça seviliyor ve yoğun ilgi görüyor. Toplam yirmi kitaptan oluşan ve tüm dünyada on yedi ülkede yayımlanan seride yazar, kendisi gibi kapalı ve dar bir düşünce dünyasında yetiştirilen çocuklara yol göstermek, daha septik ve eleştirel bir düşünce yapısı edinmelerine yardımcı olabilmek için kullanıyor kalemini. Halihazırda devam etmekte olan 30. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı'ndaki kalabalık imza gününden geliyor kendisini beklediğim hotelin lobisine. Çocuklar, felsefe ve kendisi hakkında derin ve eğlenceli bir sohbete dalıyoruz.

Felsefenin sizin için amaca ulaşmak için kullanılan araç mı yoksa amacın kendisi mi olduğuyla başlayalım isterseniz... Çünkü kitaplarınızda iki durum da mevcut gibi görünüyor.

Benim için felsefe, kesinlikle bir yol, bir araç. Çünkü çok iyi biliriz, bilgilerin vardır, yüksek yüksek dağlara tırmanırız. Artık yolun dörtte üçünü bitirdikten sonra o kadar yorulurlar ki... Fakat o çiçekleri görürler ve onlara haka haka çıkma azmi yeniden geri döner. O tepeye çıkarlar.

Kitaplarınız çocukların ileride psikolojik olarak sağlıklı bireyler olmalarını da hedefliyor anladığım kadarıyla. Çocuklar ve gelecek konusunda bu denli aktif olmanızı tetikleyen özel bir neden var mı?

Kesinlikle var. Hayatımda felsefeyi o geç keşfettiğim yaşta, aynı zamanda zihnin açılmasını, eleştirel düşünceyi ve dogmaların arasında takılabildiğimizi de fark ettim. Çok kapalı ve dar bir düşünce dünyasında yetiştirilmiş olduğumu fark ettim. Ve ben de bunu yaşamış olan ya da yaşamış olacağını düşündüğüm çocuklara ve diğer bütün çocuklara eleştirel zihni, eleştirel düşünceyi geliştirebilecekleri bir araç sağlayabileceğimi düşündüm ve bunu yapmak istedim.

Kitaplarınızda verdiğiniz bazı örneklerde okuyucuyu net bir sonuca yönlendirmiyorsunuz. Sorgulamanın, felsefenin kaçınılmazlığına vurgu yaptığınız söylenebilir mi?

Kesinlikle. Önce çocuğa kendi

Çıtır Çıtır Felsefe serisinin yazarı Brigitte Labbé tekrar İstanbul'daydı: 'Çocukları dört yıl önceye göre çok daha özgür buldum. İnsanların kitaba ve fuara duydukları susuzluk ve açlığı Avrupa'nın hiçbir şehrinde görmedim'

sorgulamasında eşlik etmek zorundasınız. Eğer bizler, öğretmenler, ebeveynler, her türlü yetişkin bir düşünce kataloğu gibi karşısına çıkarsak çocuğun, düşünce-nin yolunu kapatmış oluruz. Çünkü genellikle kesin bir cevap yoktur. Olabildiğince yanlış, kötü cevapları ayırmaya çalışırız. Hatta çoğunlukla da birden fazla cevap vardır.

Çocuklar bazen sor-dukları sorularla ailelerini yorarlar ve bu yüzden geçitirilirler genellikle. Sizin de düzenlediğiniz 'çıtır çıtır felsefe günleri'nde çocuklarla iletişiminiz sırasında zihinsel olarak yorulduğunuz oldu mu?

Gelin size bu öğleden sonra çocuklarla yaşadığım şeylerden bir örnek vereyim. Bir kere harika bir tartışma ortamı yaşadık. Fuarda çok fazla çocuk vardı. İlginç olan, çocuklar bana hiçbir soru sormadılar, yani bilgiyi elinde tutan ve onlara verecek olan yetişkin muamelesi yapmadılar bana. Beni, aksine, kendi sorgulamalarına dahil ettiler. Diyelim ki, yetişkinler dediğiniz gibi bu tip sorulardan bıkmış, bunalmış, yorulmuş olsun, böyle bir hale gelsin, helki de bunun nedeni yetişkinin kendini o cevapları elinde tutan kişi rolüne aşırı büründürmesi ve

orada cereyan eden sorgulamayı duyan kişiyi olamamasından ileri geliyor diyebiliriz.

Evet. Ben de size Türkiye'de çocuk okurlarınızla neler yaşadığınızı, imza günlerinde iletişiminizin nasıl olduğunu soracaktım. Duyduğum kadarıyla çok fazla imza dağıtmışsınız fuarda.

Öncelikle bunlar benim için çok önemli karşılaşmalar, bir araya gelişler. İşin özünde zaten şöyle bir şey var: yazar dediğiniz kişi, bilgisayar ve metinleriyle baş başa kalan yalnız insandır. Okurlarla buluş-

mak zaten başlı başına heyecan verici bir durum. İnsanı enerjile, yazma isteğiyle ve bir de yazma stresıyla dolduruyor. Çünkü fark ediyorsunuz ki sizin yazdığınız kitapları okuyan çocuklar var. Yani burada aslında devasa bir sorumluluk söz konusu. Bunun hence çocuklar için çok önemli bir yönü de var. Gelip yazar görmeleri, yazar denen kişinin de onlar gibi, onlardan bir insan olduğunu, klişe, uzak ve soğuk yazar tipi olmadığını görmeleri önemli.

Kitaplarda seçtiğiniz konular oldukça basit görünen ve fazlasıyla derin kavramlar aslında. Bu kavram-

ları çocuklara örneklerle açıklamak zor olsa gerek. Bu örnekleri ararken bir çocuğun beynine girmeyi mi yoksa kendiniz bir çocuk gibi düşünmeyi mi seçtiniz?

Öncelikle size kelimelerle, sözcüklerle, cümlelerle basitleştirilmiş biçimdeki o zor kavramsallığı gördüğünüz için teşekkür ediyorum. O örneklerde ve öykülerde daha çok hayattan gördüklerimi kapıyorum diyelim. Sokakta okulda, evimde, her yerde... Burada önemli olan ne yapmadığım aslında. Yapmadığım şey: o felsefi durumu düşünüp yoktan bir durum var etmiyorum. Yani, ona uygun bir durum yaratmaya çalışmıyorum, çünkü çocuk bunu hemen fark eder ve oradaki o eğitim tınısı ve yönlendirmeyi görürseniz bütün doğallık kaybolur, iktina biter.

Son olarak, 26. İstanbul Kitap Fuarı'na da gelmiştiniz. 30. İstanbul Kitap Fuarı'nda neleri değişmiş buldunuz ve gözlemlerinizi nasıl oldu?

Çocukları dört yıl önceye göre çok daha özgür buldum. Bugün şaşırdığım şey şu: insanların kitaba ve fuara duydukları susuzluk ve açlığı Avrupa'nın hiçbir şehrinde görmedim. Kültür, kitap ve soru sormakla ilgili ciddi bir ihtiyaç var. Bu bir açılım diyebiliriz.

ÇITIR ÇITIR FELSEFE SERİSİ

Adalet ve Haksızlık, Bildiklerimiz ve Bilmediklerimiz, Oğlanlar ve Kızlar, Haklar ve Ödevler, Savaş ve Barış
Brigitte Labbé'nin yazdığı kitaplar **Günışığı** Kitaplığı tarafından yayımlanıyor.

